
ÚTI JELENTÉS

NORVÉG SZAKMAI TANULMÁNYÚT

Szervezeti egység neve: Alsómocsolád Község Önkormányzata

Résztevő neve: Marton Zoltánné

Kiküldetés helye: Norvégia

Kiküldetés időpontja: 2017.03.19.-2017.04.01.

Kiküldetés célja: szakmai tanulmányúton való részvétel szociális gondozóként a nővér csere programban.

Szakmai beszámoló

Egy kolléganőmmel Oslo külvárosában a Kantarellen nevű időotthonban dolgoztam. Alkalmam volt közvetlenül megfigyelni a norvég idősgondozást, ebben a bentlakásos intézményben, melynek nappali ellátást nyújtó részlege is van.

A norvég idős emberek is ugyanolyan betegségekben szenvednek, mint a magyarok (mozgásszervi, szív és érrendszeri betegségek, cukorbetegség, agyi infarktus, stroke, tumor, Alzheimer-kór, demencia... stb.), azonban ezek a betegségek a norvég embereknél általában jóval későbbi életkorban jelentkeznek. Ez többek között abból is adódhat, hogy magas jövedelmüknek köszönhetően létbiztonságban élnek, így nyugodtabb, egészségesebb életet élhetnek.

A norvég szociális ellátási rendszer arra törekszik, hogy az idős emberek minél tovább az otthonukban maradhassanak, így az időotthonok lakóinak igen magas az átlagéletkora. Csak a nagyon idős, vagy nagyon beteg emberek kerülnek bentlakásos intézményi ellátásra.

A Kantarellen időotthonban 96 lakó van, három emeleten, 4-4 folyosóra osztva, tehát minden folyosón 8 egyszemélyes lakrész van kialakítva (szoba, fürdő, előtér). Egy-egy folyosón 3-4 nővér dolgozik. A szobákat a lakók saját bútoraikkal rendezik be. Szintenként egy központi helyiség van, ahol előadásokat hallgathatnak, fizioterápiás foglalkozást tarthatnak, terápiás kutyát fogadhatnak. Közös, nagy étkező nincs, minden folyosón az ott lakó 8 embernek van „kis” ebédlője teljes konyhafelszereléssel (konyhaszekrény sor villanytűzhellyel, kombinált hűtővel, mikro sütővel, mosogatógéppel, kávéfőzővel, tej automatával) a helyiség egyik felében, a másik felében pedig kis társalgó van berendezve fotelekkel, kanapékkal és Tv-vel. Itt készítik el a nővérek a gondozottak reggelijüket és vacsorájukat. Az ebédet melegen tartó ételszállító kocsin hozzák a konyháról, ezt is a nővérek adagolják ki.

A nővérek számára szintenként egy nagy nővérfülke van a folyosók találkozásánál és minden folyosó végén van egy kis nővérszoba, ahol pihenhetnek és elvégezhetik az adminisztrációs munkát.

Tágasak a folyosók, a szobák, a fürdőszobák, ez a dolgozók munkáját is segíti. A szobában van hely a technikailag magas színvonalú tolószéknek és rolátornak is, a fürdőben kényelmesen elfér a fürdető szék is. Minden szobában a mennyezetre rögzített betegemelő segíti a nővérek munkáját. Minden ágyon programozható, elektromos decubitus-matrac van.

A gondozók létszáma lehetővé teszi, hogy figyelembe véve a gondozottak életkorát és egészségi állapotát a lakók reggel akkor kelnek fel, amikor akarnak. A nővérek segítenek a tisztálkodásban, öltözködésben, az étkezőbe való eljutásban. Nincs meghatározott reggeli-idő, és ha kedvük van, akár ebédig majszolhatják a reggelijüket.

A hét öt napján dolgozik orvos az idősothonban. Hetente egyszer végignézi a lakók számítógépen nyilvántartott gyógyszereit, állapotukban bekövetkezett esetleges változásokat (ezt a nővérek viszik számítógépre napi megfigyeléseik alapján) és, ha kell, változtat a gyógyszereiken. A gyógyszerlistát a főnővér kinyomtatja és az orvos aláírásával hitelesítve azonnal kicseréli a régit az újra. Az új lakót az orvos alaposan megvizsgálja, kikérdezi.

Az intézményben labor is működik, így gyorsan tudnak reagálni egy esetleges betegségre, könnyebben megelőzhető a fertőzések továbbterjedése.

A lakók a hét bármely napján fogadhatnak látogatókat napközben.

Tekintettel az itt lakók állapotára mentálhigiénés foglalkozás ritkán van, de minden nap biztosítanak valamilyen figyelemfelkeltő programot pl.: terápiás kutya, gitáros-énekes előadás. A csoportos fizioterápiás foglalkozás sem megerőltető, inkább játékos.

A dolgozók nyugodtak és türelmesek, ezzel is az idő, beteg gondozottak érdekeit szolgálják.

A norvég programban résztvevő harmadik alsómocsoládi csoporttal látogatást tehettem még több szociális ellátással foglalkozó intézményben is.

VOFO/NAAL

A vezetőség ismertette a szervezet munkáját és a norvég szociális ellátás rendszerét. A szervezetnek 80-90 tagszervezete van. Fontosnak tartják az élethosszig tartó tanulást a közösségekben előforduló szükségletekre alapozva. Beteg, vagy fogyatékkal élő embereknek és családtagjaiknak is tartanak tanfolyamokat, képzéseket.

A norvég rendszerben nagy hangsúlyt fektetnek a fogyatékkal élők segítésére pl.: lakáshoz jutás, vagy átalakítás, munkahely támogatása.

NASJONALFORENINGEN FOR FOLKEHELSEN

Lisbet Rugtvedt főtitkár előadását hallgathattuk meg a szövetkezet működéséről, mely a demenciával foglalkozik. Céljuk a demenciában szenvedő emberek elfogadtatása a társadalommal, segítésük a mindennapi életben, melyhez önkénteseket képeznek ki, sorstárs közösséget működtetnek. Nagy figyelmet fordítanak a demensek jogvédelmére és a környezetükben élők támogatására is.

PTO

Itt két magyar fogadott bennünket, akik a Pető Intézet konduktorai voltak. Az ott megszerzett tudásukkal és tapasztalatukkal segítik a központi idegrendszeri sérült, Parkinson-kóros, stroke-on átesett gyermekeket és felnőtteket. Egyénekenként állapotuknak és képességeiknek megfelelő kezelést kapnak - logopédia, fizioterápia, konduktorral és segítővel végrehajtott gyakorlatok – annak érdekében, hogy boldoguljanak a mindennapi életben, vagy akár munkát is vállalhassanak.

BEKKELAGSHJEMMET

Ebben az időszobában egy érdekes foglalkozást un. írásterápiát alkalmaznak. Az idősök egy szóból kiindulva leírják emlékeiket, élményeiket, majd felolvassák és megbeszélik azt. A foglalkozást szakemberek vezetik. Könyvet is adtak ki az összegyűjtött írásokból.

STOVNER ELDRESEENTER

Szociális szövetkezeti formában működő, 400 tagot számláló, nappali ellátást nyújtó időszobában egy bevásárlóközpont emeletén. Az idősök éttermet üzemeltetnek, kézimunkáznak és a bevételt közösségi célokra fordítják pl.: kirándulások, koncertek.

ALMA-HÁZ

Itt megtekinthettünk egy berendezett lakást demens emberek számára. Az egyszerű ötletektől – a bútorok, ajtók, szőnyegek színe eltér a fal színétől – a fejlett technikai és elektronikus berendezésekig minden azt a célt szolgálja, hogy segítse a demens ember mindennapi életét az otthonában.

NOSTEHAGEN

Ebben az időszobában nappali, átmeneti és bentlakásos ellátást nyújtanak. Civilek és önkéntesek is segítik a magasan képzett dolgozók munkáját. Az otthon „lakója” egy terápiás kutya is. Zöldséget termesztenek, baromfit tartanak. Gyakran látogatnak iskolások, óvodások az intézménybe.

Külön szárnyban hospice ellátás is folyik.

KS Önkormányzati központ

A norvég önkormányzati rendszert ismerhettük meg. Szolgáltatásuk az egészségügyi ellátásban a megelőzéssel kezdődik, majd a jelzőrendszer következik, azután gyakorlati segítséggel, pl.: ebéd kiszállítással nyújtanak segítséget, vagy nappali ellátást biztosítanak. Intézményi elhelyezésre csak végső esetben kerül sor, fontos, hogy az idős, beteg ember minél tovább az otthonában maradjon.

A magyarországi idősgondozás technikában még le van maradva a norvégről, de több olyan hasznosítható dolgot láttam – tapasztaltam, ami nem kerül pénzbe és nálunk is megvalósítható. A legfontosabb, hogy az idősökkel dolgozó személy ne váljon robottá, a gondozott ne váljon tárggyá – az ember mindig ember maradjon.

Ezúton is szeretném megköszönni a Mintaprogram a minőségi időskorért projektnek és Alsómocsolád Község Önkormányzatának, hogy részt vehettem ezen a tanulmányúton.

Készítette: Marton Zoltánné